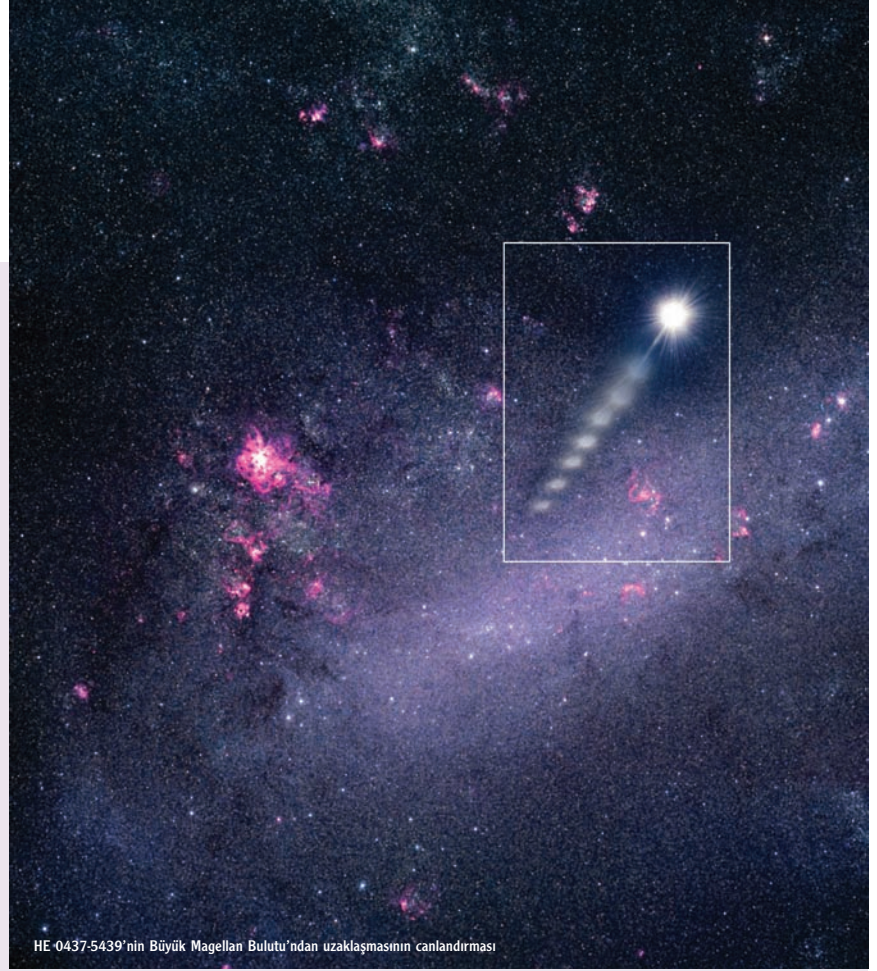

Bu Yıldız Bizden Değil

Samanyolu'ndan büyük bir hızla uzaklaşan genç bir yıldız gökbilimcilerin kafasını karıştırdı. Çünkü, genç yaşına karşın gökadadan bu kadar uzaklaşmış olması pek olası görünmüyordu. Washington'daki Carnegie Enstitüsü ve Belfast'taki Queen's Üniversitesi'nden bir grup araştırmacı, bu yıldızın komşu gökada, Büyük Magellan Bulutu'na ait olduğunu keşfettiler.

HE 0437-5439 olarak adlandırılan yıldız, Samanyolu'ndan büyük hızlarla uzaklaşmakta olduğu keşfedilen 10 yıldızdan biri. Ancak, bu yıldız öteki 9'dan farklı. Diğer yıldızların tipleri, hızları ve yaşları, Samanyolu'nun merkezinden fırlatıldıkları düşüncesini destekliyor. Burada bulunan dev karadeliğin bu tip "yaramazlıklar" yapabileceği zaten düşünülüyordu. 2005 yılında keşfedildiğinde, HE 0437-5439 de gökadanın merkezinden fırlamış gibi görünüyordu. Ancak hesaplamalar, yıldızın şimdiki konumuna ulaşabilmesi için 100 milyon yıl geçmesi gerektiğini gösterdi. Sadece 35 milyon yaşında olan bu yıldız için, bu mümkün değildi. Gökbilimcilerin "gençlik paradoksu" dedikleri bu olayı çözmek üzere

HE 0437-5439'nin Büyük Magellan Bulutu'ndan uzaklaşmasının canlandırması

harekete geçen araştırmacılar, yıldızın kütlesi, yaşı ve hızını detaylı olarak incelediklerinde, önceki gözlemlerle uyumlu olduğunu fark ettiler. Ancak yıldızın bileşimi, Samanyolu'ndaki yıldızların bileşimiyle farklılık gösteriyordu. Yıldızdaki çeşitli elementlerin bolluğunu ölçen araştırmacılar, yıldızın bileşiminin Büyük Magellan Bulutu'ndaki yıldızlarınkine benzer olduğunu fark ettiler. Şimdi, saatte 1,6 milyon km hızla uzaklaşan bu yıldızın bir zamanlar ikili

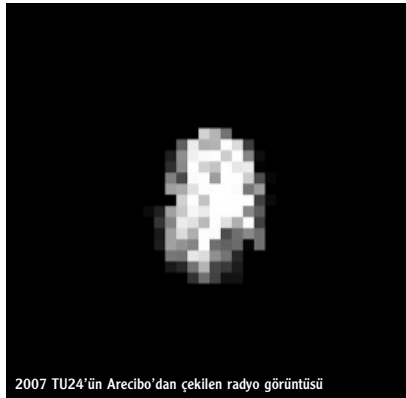
bir yıldız sisteminin bileşeni olduğu, bir bileşenin yaklaşık 1000 güneş kütlesinde dev bir karadeliğin tarafından yutulduğu, bu yıldızın da karadeliğin güçlü kütleçekimi yüzünden gökadanın dışına fırladığı tahmin ediliyor. Araştırmada yer alan gökbilimcilerden biri olan Alceste Bonanos'a göre, bu araştırmanın en önemli sonuçlarından biri, Büyük Magellan Bulutu'nda dev kütleli bir karadeliğin bulunabileceğinin ipuçlarını vermesi.

Carnegie Enstitüsü Haber Bülteni, 28 Ocak 2008

Asteroit Yakınımızdan Geçti

11 Ekim 2007'de keşfedilen 2007 TU24 adlı bir asteroit, öngörüldüğü gibi 29 Ocak'ta gezegenimizin 554.209 km yakınından, bir başka deyişle 1,4 Ay uzaklığı mesafeden geçti. 250 metre çapındaki bu göktaşının yeryüzüne çarpma olasılığının bulunmadığı, keşfedildikten bir süre sonra açıklanmış olsa da bu yönde çok sayıda spekülasyon yapılmıştı.

Gökbilimciler, Arecibo Gözlemevi'ndeki 305 metrelik çanağı kullanarak göktaşını olabildiğince ayrıntılı bir şekilde görüntülemeye çalıştılar. Görüntü pek net olmasa da, göktaşının simetrik bir

2007 TU24'ün Arecibo'dan çekilen radyo görüntüsü

yapıda olmadığını gösterdi. Her ne kadar bizim için bir tehdit oluşturmadıysa da, göktaşının geçtiği mesafe astronomik ölçekte pek de fazla değil. Öyle ki bilinen asteroitler arasında, 2017'ye kadar bundan daha fazla yaklaşacak biri daha yok. NASA'nın Dün-

ya'ya Yaklaşan Cisimler programının başkanı Don Yeomans, bu boyutta yaklaşık 10.000 kadar asteroitin yörüngelerinin Dünya'nın yakınından geçtiğini ve bunların henüz sadece %15'inin keşfedildiğini söylüyor. Yeomans, bu boyutta bir asteroit yeryüzüne düşer ve karaya isabet ederse, bunun yaklaşık 5 km çapında bir krater oluşturabileceğini, okyanusa düşerse bir tsunamiye yol açabileceğini söylüyor.

NASA, Dünya'ya Yaklaşan Cisimler programı kapsamında, çapı 1 km ve üzerinde olan ve tehlike oluşturabilecek asteroitleri saptamaya çalışıyor. 2008 sonuna kadar hedef, bunların en azından %90'ının saptanmış olması.

NASA Haber Bülteni, 29 Ocak 2008